

Tiéd, Uram, a dicsőség, miénk orcánk pirulása

Időpont: Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnap – 1954. július 4.

Alapige: 1Tim 1,12–17

„És hálát adok annak, a ki engem megerősített, a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, hogy engem hívnek ítél, rendelvén a szolgálatra, ki előbb istenkáromló, üldöző és erőszakoskodó valék: de könyörüelt rajtam, mert tudatlanul cselekedtem hitetlenségben; szerfelett megsokasodott pedig a mi Urunknak kegyelme a Krisztus Jézusban való hittel és szeretettel. Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, a kik közül első vagyok én. De azért könyörüelt rajtam, hogy Jézus Krisztus bennem mutassa meg legelőbb a teljes hosszútűrését, példa gyanánt azoknak, a kik hiendenek ő benne az örök életre. Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek tisztesség és dicsőség örökkön örökké! Amen.”

Nincs érdekesebb dolog, mint ha valaki magáról beszél. Persze nem dicsekedve, mert az mindig bosszantó és visszataszító, hanem vallomásszerűen. Mindig van valami megrázó abban, amikor valaki feltárja őszintén előttünk a szívét, és elkezd vallani.

Ilyen önvallomás a mai íge is. Pál feltárja benne a szívét, s legbensőbb dolgairól beszél. Arról, hogy kicsoda vagyok én, s kicsoda számomra Krisztus. Nincs az emberi szívnek ennél nagyobb titka, ennél bensőségesebb ügye. Pálnak sem, neked sem, nekem sem.

1. Mit vall Pál apostol erről a kérdésről: Kicsoda vagyok én?

A bűnösök közül az első, tehát a világ legnagyobb bűnöse. Ezt mondja magáról az apostol. Nem sokan merik utána mondani ezt az önvallomást. El merik mondani ezt magukról azok, akik hencegnek a bűneikkel. Vannak ugyanis ilyen kifecajkodott lelkű emberek. A normális ember bujdosik a bűnével, mint ahogy Ádám és Éva is el akart rejtezni vele. Az elvakult ember azonban dicsekedik vele. Imponálni akar magának s másoknak is azzal, hogy ő olyan nagy ember, olyan bátor, hogy még az Istentől sem fél, erkölcsi gátlásai nincsenek, felvilágosodott ember, aki túteszi magát a közvéleményen, s csak mosolyog az erkölcsösözök botránkozásán és sápitózásán. Ha tudná, hogy ilyenkor milyen utálatos, rögtön abba hagyná a hencegését. De nem tudja, s így még gyönyörködik abban, hogy a pokol kengőzős levegője leng körülötte, s fertőzi meg a többi embert.

El merik mondani ezt magukról azok is, akik kétségbe vannak esve a bűneik miatt. Ezek nem dicsekednek, hanem szégyenkeznek, de nem bírják már takargatni szégyenüket. Belső kényszer hajtja őket, hogy beszéljenek a bűneikről. Olyanok, mint Júdás, akit belső kényszer hajt vissza a főpapokhoz, hogy elmondja rettenetes vallomását és önvádját: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. Szívtelenek, mint a főpapok is, közönyösen hallgatják az ilyen vallomást, de akiben csak egy kis szív is van, megrendülve áll meg az ilyen ember előtt, s úgy néz rá, mint valami szerencsétlenség által összeroncsolt emberi testre.

Pál nem hencegni akar a bűneivel, a kétségbeesés sem hajtja gyónásra, hanem pásztori szempontok vezérlik. Segíteni akar a bűnösökön. Ezért tárja fel a szívét. Nem félti a saját dicsőségét, sem Isten dicsőségét. Nem törődik azzal, hogy lesznek olyanok, akik szavaiból tőkét kovácsolnak igehirdetése ellen és saját bűneik mentségére. Tudja, hogy a bűnösöknek, a vergődőknek erre a testvéri szóra van szükségük. Ezért nem beszél általánosságban, nem elégszik meg azzal, hogy kijelenti: én is bűnös vagyok..., hanem egészen konkrétan sorolja fel a bűneit.

Bűnlajstromát ezzel kezdi: Istenkáromló valék. Ez nem azt jelenti, hogy Pál pizkosszájú, káromkodó ember volt, hanem azt, hogy Jézusról s benne Isten Fiáról megvető véleménye volt. Jézus az ő szemében hamis próféta, népámító, törvénytaposó, templomgyalázó, az egyház egységének megbontója, hívei pedig kiirtani való, közveszélyes emberek. Ma már világosan látja, hogy ez istenkáromlás volt. Krisztusról és a Krisztuséiról való lekicsinylő véleményünk Isten lekicsinylése.

Bűnlajstromát így folytatja: Üldöző valék. Nem elégedett meg azzal, hogy önmagától elűzte Krisztust, másokat is meg akart „szabadítani” Krisztustól. Úgy szimatolt a keresztyének után, mint a vadászkutya a vad után, s közben azt gondolta, hogy istentiszteletet cselekszik, míg Krisztust és az övéit üldözi.

Erőszakoskodó valék – folytatja tovább. Nem elégedett meg szellemi fegyverekkel. Időfecsérelésnek tartotta, hogy próbálja meggyőzni és jobb belátásra bírni a keresztyéneket. Egyszerűen és sommásan így intézte el őket: Börtönbe velők!

Mindezt pedig azért cselekedte, mert – amint mondja –: tudatlan voltam. Mindenki nagy műveltségű embernek tartotta. Ő maga is okos embernek tartotta magát. Lenézte a keresztyéneket. Balgatagoknak tekintette őket. Magamagát érezte az igazság egyedüli képviselőjének, a keresztyének mind tévelygők voltak a szemében. Ma már világosan látja, hogy ő járt sötétben, s a keresztyének voltak a felvilágosodottak. Ő volt a tudatlan, s Krisztus megvetett népe volt bölcs.

Bűneinek konkrét felsorolását ezzel fejezi be: hitetlen voltam. Mindenkinek az volt a véleménye, hogy fanatikus hitű ember. Önmaga is szigorú, komoly hívőnek tartotta magát. Ma már világosan látja, hogy aki Krisztust nem hiszi testben megjelent Istennek, személyes megváltójának, az kívülről tudhatja az egész Bibliát, fél téglával döngetheti a mellét, hogy mennyire szereti egyházát, mégis hitetlen.

Ezeknek a tényeknek az alapján vallja Pál magáról azt, hogy bűnös. De miért állítja azt, hogy ő a világ legnagyobb bűnöse? Erre vonatkozólag nem ad közelebbi magyarázatot, de mindenki, aki becsületesen vizsgálja önmagát, könnyen megérti Pált. Ahol Isten Szentlelke vezérli az önvizsgálatot, ott mindig rájön az ember, hogy én vagyok a legnagyobb bűnös, mert magamról tudok a legtöbb bűnt, másoknál csak a nyilvánvalókat ismerem, magamnál a sötétség cselekedetei is nyilvánvalóak. Magamat látom a legnagyobb bűnösnek, mert egyedül magamnál ismerem a szív mélységeit, teljes romlottságát, másoknál mindez el van rejtve előlem. Magamat látom a legnagyobb bűnösnek, mert egyedül magamnál látom teljesen, mit cselekedett Isten azért, hogy megmentsen, kísértésekben megtartassam, gonosztól megőrizzen.

Miért nem mersz te is így vallani a bűneidről? Azért, mert nem tudsz úgy beszélni róluk, mint Pál: múlt időben, ezzel a szóval: valék. Csak az elintézett, felszámolt bűneiről mer beszélni az ember. Amiről nem mer beszélni, annak rabságában van még. Attól még nem szabad.

2. Mit vall Pál erről a kérdésről: Kicsoda nékem Krisztus?

Mint a bűneiről, itt is egészen konkrét feleletet ad. Krisztus számára Krisztus, vagyis felkent, Messiás, Isten Fia. Ebben egyáltalán nem zavarja őt, hogy nemzedékéhez olyan közel van még a történeti, az ember Jézus, az egyszerű galileai ács, az országutak poros vándora, az éhes és szomjas, a fáradt és friss, az örvendező és síró ember, a megkínzott és kivégezett „gonosztevő”. Sőt épp ebben nagy előtte Jézus, sőt épp ebben válik számára Krisztussá, Isten testet öltött fiává.

Száma Krisztus a bűnösök megtartója, aki azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, az olyanokat, mint éppen ő is. Nem a nagy tanító, ki isteni titkokat jelent ki, nem a nagy csodatevő, aki emberi nyomorúságokat old meg, hanem a bűnösök megtartója.

Krisztus azáltal tartja meg a bűnösöket, hogy evangéliumot hoz nekik. Ez az evangélium, ez a jó hír a könyörület. Isten megbocsát a bűnösnek. Nem győzi eléggé magasztalni ezt a kegyelmet. Azt mondja róla, hogy szerfölött megsokasodott. Tudja, hogy ez a kegyelem drága kegyelem. Jézus Krisztus véérébe került.

Száma Krisztus a nagy türelmű nevelő is. Saját magán tapasztalta teljes hosszútűrését. Nem fordult vele szembe, mikor ő szemben állt vele mint ellenség. A szeretet elfogyhatatlan türelmével ösztökélte egyre a megtérésre.

Száma Krisztus a nagy erőforrás. A mai igét is azzal kezdi, hogy hálát ad neki megerősítő kegyelméért. Krisztus nemcsak a múltját intézte el, nemcsak a bűneit bocsátotta meg és törölte el, hanem az új életben is gyámolítja. Mindenre van ereje Krisztusban, aki őt megerősíti.

Száma Krisztus az egyetlen, aki bízik benne. Nem bízik önmagában, mert ismeri önmagát. Nem bíznak benne a főpapok és farizeusok, hiszen keresztyén lett. Nem bíznak benne a keresztyének, hiszen Krisztus-üldöző volt. Egyedül Krisztus bízik benne, hívnék ítéli őt, és szolgálatra rendeli.

Lehet-e ennél nagyobbbat mondani emberről és Krisztusról: Én vagyok a semmi, Krisztus minden; én vagyok a legnagyobb bűnös, ő a még nagyobb kegyelmű Megtartó. Enyém a gyalázat, övé a tisztesség. Enyém orcám pirulása, övé a dicsőség. És mindez nem túlzás. Sem egyik, sem másik vonatkozásban. Igaz beszéd és teljes elfogadásra méltó mindaz, amit Pál önmagáról mond, mindaz, amit Krisztusról vall. A történelem és az élet is példázza ezt. Tanúságuk szerint abban a bűnösben, aki megtér Krisztusához, csodálatos változás történik. Saulból Pál lesz. A mai evangélium bűnös asszonyából tisztességes nő. Az ingatag Simonból kőszikla Péter. A szenvedélyes Jánosból a szeretet apostola. A csaló Zákeusból a szegények bőkezű istápolója. A kivégzett latorból a menny örököse. És mindez nem csak volt így. Ma is így van. Ma is igaz ez a beszéd és teljes elfogadásra méltó. Belőled is lehet más

ember. Belőlem is. Miért kínlódnál hát tovább bűneidben, jöjj Jézushoz! Kegyelem, erő és új élet vár rád is. Hidd el, hogy igaz ez a beszéd és teljes elfogadásra méltó! Luther is így beszél róla: Ez bizonyos igaz. Próbáld meg, s te is igaznak fogod találni! Ámen.